

SAMFÄLLIGHETEN GOTLANDS KYRKOR

Ansvarsfördelning

mellan Samfälligheten Gotlands Kyrkor och församlingarna vad avser vård och underhåll av församlingarnas kyrkor och Visborgskyrkan i Visby

Samfällighetens ansvar

Byggnadskroppen

- Tak, väggar och golv
- Fönster, portar och dörrar
- Vägg-, valv- och takmålningar

Inredning

- Altare med fast anbringad altarprydnad
- Predikstol
- Fasta bänkkvarter
- Läktare

Installationer

- Värmesystem. Se bilaga, Policy värmeanläggningar
- I byggnadskroppen anbringat elsystem med kopplingsanordningar och elledningar
- Åskledaranläggning

-Övrigt

- Stigluckor, endast i anslutning till kyrkotomt

Församlingens ansvar

Allt övrigt såsom

- Klockor, exkl elmatning
- Orgel, exkl elmatning
- Krucifix
- Utsmyckningar
- Inventarier
- Belysningsanordningar såsom armaturer, exempelvis spotlight, ljuskronor och lampetter
- Ljudanläggningar, exkl elmatning och tomrörskanalisering för högtalare
- Stigluckor i anslutning till begravningsplats/kyrkogård (begravningsverksamheten)

POLICY VÄRMEANLÄGGNINGAR

SGK= Samfälligheten Gotlands kyrkor

KAE = Kyrkoantikvarisk ersättning

- SGK har i de flesta fall ekonomiskt utrymme för att reparera befintlig värmeanläggning, men kan inte stå för hela kostnaden vid installation av nya värmesystem.
- Kyrkorna är olika till storlek, de används olika mycket, det finns många olika typer av värmesystem och det gör att kostnaderna i vissa fall blir mycket höga.
- Om värmeanläggningen ska bytas i sin helhet, delar SGK och församlingen kostnaderna för det nya värmesystemet mellan sig med 50 % vardera, samma fördelning när det gäller kulvert.
- SGK har inget ansvar för finansiering av nya byggnader och flisförråd.
- Enligt Svenska kyrkans Färdplan för klimatet ska den totala köpta energimängden per kvadratmeter för uppvärmning och el i byggnader genom effektivisering ha minskat med minst 5 % per år fram till år 2027. Det motsvarar en maximal genomsnittlig energianvändning på 115 kWh/m² per år för uppvärmda ytor.

Bakgrund

- SGK har vård- och underhållsansvar för 92 medeltida gotländska kyrkor samt Visborgskyrkan.
- SGK har ansvar för kyrkobyggnaden och dess fasta inventarier samt de värmesystem som idag används i dessa kyrkor.
- Stiftets församlingar ansvarar för daglig skötsel och tillsyn samt för driftskostnader.
- Kyrkorna på Gotland är utrustade med många olika typer av värmesystem som är installerade vid olika tidpunkter. För att energianvändningen med nyttjandet av värmesystemen ska medföra så liten klimatpåverkan som möjligt behöver vi arbeta systematiskt och innovativt med att både minska och effektivisera energianvändningen. De värmesystem som ännu använder fossil eldningsolja ska enligt Svenska kyrkans Färdplan för klimatet vara helt utfasade till 2027.

SAMFÄLLIGHETEN GOTLANDS KYRKOR

- Förfrågan om reparationer, utbyte mm kommer ofta som brådskande ärenden, inte bara vid planerade restaureringar. Ofta förenat med önskemål om utbyte av värmesystem.
- Kostnader för reparation och utbyte av värmeanläggningar är vanligtvis inte berättigade till bidrag i form av KAE. I flertalet kyrkor har sakristian ett eget värmesystem för att skydda textilier och föremål vilket är nödvändigt i vårt alltmer förändrade klimat.
- När det finns ett dokumenterat hot mot kulturhistoriska värden kan KAE sökas med 10 – 33 % av kostnaden. En låg procent eftersom åtgärder i sig bedöms vara kostnadsbesparande.
- SGK ser att värmesystem tenderar att bli allt dyrare, vilket gör att en för stor del av kyrkoavgiften går åt för att täcka kostnader för dessa. På sikt kommer det att påverka möjligheten att nyttja KAE för övriga restaureringsåtgärder. Då KAE-andelen minskar måste SGK ha pengar till en allt större egeninsats vid varje restaureringsprojekt.
- För att SGK ska kunna restaurera och underhålla Gotlands kyrkor i framtiden, krävs ett samråd, en analys av verksamhet och användande av kyrkan när det blir aktuellt med utbyte av värmesystem. Detta för att ta ställning till om ett byte av värmesystem ska göras och i så fall vilket värmesystem som ska väljas och vilken (komfort)nivå det ska ligga på. Vi ska enbart använda energi när det finns ett behov, optimera befintliga installationer och använda de mest hållbara produkterna samt använda förnybar el.